

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТУ

Кафедра «Економіка підприємств»

ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Методичні вказівки до виконання курсової роботи
для студентів напрямку підготовки
6.030504 «Економіка підприємства»
денної та заочної форм навчання

Київ – 2013

Планування і контроль на підприємстві: Методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної та заочної форм навчання / В. М. Гурнак, О.Р. Приймук, Н.В. Устинович, О.В. Пацьора – К.: ДЕГУТ, 2013. – 44 с.

Методичні вказівки містять комплексне завдання з техніко-економічного планування господарської діяльності вагоноремонтного заводу в сучасних умовах.

Призначені для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної та заочної форм навчання.

Методичні вказівки розглянуто та затверджено на засіданні кафедри економіки підприємств транспорту (протокол № 17 від 16 березня 2011 року) та на засіданні методичної комісії фінансово-економічного факультету (протокол № 5 від 29 березня 2011 року).

Укладачі: Гурнак В. М., д.е.н., проф.,
Приймук О. Р., к.е.н., доц.,
Устинович Н. В., ст. викл.,
Пацьора О. В., ст. викл.

Рецензенти: Пасічник В. І., д.е.н., проф.,
Ільчук В. П., д.е.н., проф.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	5
2. ТЕМАТИКА ТЕОРЕТИЧНОГО РОЗДІЛУ	7
3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	9
3.1. ПЛАН ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	9
3.2. ПЛАН З ПРАЦІ	13
3.3. ПЛАН СОБІВАРТОСТІ	19
3.4. РОЗРАХУНОК ОСНОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕХАНІЧНОГО ЦЕХУ	27
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ	28
ДОДАТКИ	30
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	42

ВСТУП

Сьогодні планування є важливою складовою господарської діяльності підприємства, а багаторічний досвід закордонних та українських підприємств свідчить, що недостатня увага до планування, зведення його до мінімуму, найчастіше призводить до значних економічних втрат. Для формування спеціаліста економічних служб підприємства і сфери управління має велике значення глибоке вивчення курсу «Планування і контроль на підприємстві».

Планування і контроль – це могутній фактор організаційно-економічного розвитку підприємства; основа чіткої налагодженої роботи всіх структурних підрозділів, що в свою чергу дозволяє виробити комплекс засобів і методів, які забезпечують розробку і впровадження в практику управління ринкових методів господарювання.

Мета запропонованих методичних вказівок – допомогти студентам економічних спеціальностей закріпити знання з планування діяльності підприємства у ринкових умовах господарювання. Для цього рекомендується провести розрахунок короткострокового плану діяльності механічного цеху вагоноремонтного підприємства з обґрунтуванням техніко-економічного планування, розрахунку плану з праці і собівартості комплектуючих виробів; розрахунку основних економічних показників господарської діяльності вагоноремонтного заводу.

Процес виконання курсової роботи складається з таких етапів: значення та вибір теми роботи; складання плану; вивчення літературних джерел; безпосереднє виконання роботи та оформлення її відповідно до стандартів; захист роботи.

Курсова робота дозволяє перевірити рівень засвоєння студентами навчального матеріалу; їх уміння пов'язувати теорію планування діяльності підприємства з вирішенням конкретних задач, які стоять перед підприємствами; виявити здібності студентів до творчого мислення та широту погляду на процеси та явища економіки; сприяти самостійному аналізу різноманітних процесів у сфері діяльності підприємств; допомогти в набутті вміння формувати конкретні пропозиції, спрямовані на зростання ефективності господарювання підприємств на основі аналізу зібраного матеріалу. Курсова робота може бути початком роботи над дипломом, що сприятиме посиленню спеціалізації майбутніх фахівців.

Методичні вказівки розроблені відповідно до навчальної програми курсу «Планування і контроль на підприємстві», в основу яких покладені методичні вказівки до виконання курсової роботи для студентів напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства» денної та заочної форм навчання з дисципліни «Планування діяльності підприємства».

1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота виконується в рамках вивчення дисципліни «Планування і контроль на підприємстві». Основною метою виконання курсової роботи є:

- поглиблення та закріплення знань з дисципліни;
- отримання студентами навичок застосування методики розрахунку техніко-економічних показників діяльності механічного цеху вагоноремонтного заводу, а саме: розрахунок плану виробництва комплектуючих виробів; розрахунок потреби в основних та допоміжних матеріалах; планування чисельності та фонду оплати праці основних, допоміжних робітників та керівників; розрахунок кошторису витрат на утримання і експлуатацію обладнання; цехових витрат; складання калькуляції собівартості комплектуючих виробів і розрахунок собівартості продукції; визначення внутрішньозаводської планової ціни; розрахунок планового прибутку;
- розробка рекомендацій щодо удосконалення системи техніко-економічних показників діяльності вагоноремонтного заводу.

Структура курсової роботи

При виконанні курсової роботи необхідно дотримуватися такої структури:

Титульний аркуш

Лист завдання на курсову роботу

Зміст

Вступ

1. Теоретичний розділ

2. Розрахунковий розділ:

2.1. План виробництва продукції та матеріально-технічного забезпечення

2.2. План з праці

2.3. План собівартості

2.4. Розрахунок основних економічних показників господарської діяльності цеху

Висновок

Список використаної літератури

Титульний аркуш є першою сторінкою курсової роботи. Зразок його оформлення наведено в додатку 7.

Другою сторінкою курсової роботи є *лист завдання*, оформлення якого наведено в додатку 8.

У *змісті* зазначаються всі заголовки роботи з номерами сторінок, з яких вони починаються. Заголовки змісту повинні чітко повторювати заголовки в курсовій роботі.

У *вступі* відображається актуальність теми, мета та завдання курсової роботи.

Вибір теми курсової роботи здійснюється студентом індивідуально, згідно з тематикою, рекомендованою та затвердженою кафедрою. Студент також може запропонувати тему самостійно, якщо вона замовлена яким-небудь

підприємством, але тільки за згодою викладача та з відома завідуючого кафедри. Тему потрібно обирати, виходячи з її актуальності, необхідності відображення економічних проблем підприємств України в сучасних умовах.

Теоретичний розділ роботи повинна містити питання, які розкривають найважливіші теоретичні засади проблеми і сутність дослідження з обраної теми. Ці питання потрібно критично розглянути і узагальнити погляди різних авторів по проблемам, що досліджуються. Потрібно також виявити закономірності та обґрунтувати свою точку зору. Теоретичні матеріали підкріплюються розрахунковими матеріалами. Виконання курсової роботи не повинно звестись до переписування різноманітних інструктивних, нормативних, законодавчих документів, літературних джерел. Теоретичний матеріал повинен складатися у першу чергу з самостійної думки студента та його ставлення до проблеми. На кожен таблицю та рисунок потрібно давати посилання на джерело інформації, супроводжувати їх аналізом змісту та висновками. Всі наведені в тексті цитати також потрібно супроводжувати посиланнями на відповідні джерела. Студенту необхідно дати оцінку впливу питань, що досліджуються, на результати господарювання. Наприкінці теоретичної частини потрібно зробити висновки. Рекомендований обсяг теоретичної частини – 10 – 15 сторінок.

Розрахунковий розділ складається із 4 підпунктів і включає техніко-економічне обґрунтування виробництва комплектуючих виробів. Вирішення певних задач здійснюється за варіантами, який обирається за останньою цифрою залікової книжки студента. Загальні методичні рекомендації з виконання розрахункового розділу наведені в пункті 3 даних методичних вказівок.

У *висновку* до курсової роботи студент повинен навести основні результати діяльності механічного цеху та узагальнити основні економічні показники функціонування вагоноремонтного заводу.

Список використаної літератури повинен включати тільки ті джерела, що дійсно використовувались при написанні курсової роботи. Список літератури повинен містити мінімум десять джерел.

Графічна частина включає в себе діаграму, побудовану згідно з табл. 13, а переносяться табл. 15 та 17 даної курсової роботи. Оформлюються у вигляді плакату на ватмані А1.

Загальний обсяг курсової роботи не повинен бути менше 30 сторінок машинописного тексту. Робота може бути написана від руки чи набрана на комп'ютері через 1-й міжрядковий інтервал з мінімальною висотою шрифту в 1,8 мм (комп'ютерний набір – 14-й кегль, шрифт – Times New Roman). Абзацний відступ повинен бути однаковим протягом усього тексту роботи на аркушах формату А4 (210 x 297 мм) з наскрізною нумерацією сторінок в правому нижньому куті. На першій сторінці (титульна) номер не ставиться. Курсова робота, подана в рукописному варіанті, має бути написана чітким, розбірливим почерком. Використання скорочень заборонено, крім скорочень прийнятих державними стандартами. Оформлення роботи має відповідати чинним інструктивним вимогам і змісту підготовлених матеріалів.

2. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Теоретичний аспект планування на макро- і мікрорівнях.
2. Методологічні підходи до планування діяльності підприємства в умовах обмеженості ресурсів.
3. Системний підхід до розробки планів.
4. Загальні і специфічні методи планування.
5. Система планів підприємства: сутність, особливість, взаємозв'язок.
6. Стратегічне і поточне планування: сутність і особливість.
7. Функції поточного плану і його розділи.
8. Система показників поточного і перспективного плану підприємства.
9. Інформаційна база планування на підприємстві.
10. Процедура, порядок і етапи розробки внутрішньофірмових планів.
11. Планування виробничої програми: алгоритм складання і зміст розділів.
12. Прийняття рішень – основа розробки коротко- і довгострокових планів.
13. Формування плану виробництва продукції і його особливостей у коротко- і довгостроковому плануванні.
14. Планування структури і складу основних виробничих фондів на підприємстві.
15. Планування лізингової діяльності на підприємстві.
16. Система «максимум – мінімум» у плануванні і регулюванні запасів.
17. Потреби підприємства в трудових ресурсах і основи її планування.
18. Планування основних показників, що характеризують ефективність використання живої праці на підприємстві.
19. Планування забезпечення підприємств ремонтним, енергетичним і транспортним обслуговуванням виробництва.
20. Планування реклами, формування і розподіл засобів рекламного бюджету.
21. Планування собівартості продукції, взаємозв'язок з іншими планами в системі внутрішньофірмового планування.
22. Планова калькуляція собівартості продукції і її особливостей у різних галузях виробництва.
23. Показники планування зниження собівартості продукції і методика розрахунку економії собівартості.
24. Мета, задачі, структура і порядок розробки фінансового плану.
25. Планування потреби підприємства у фінансових засобах.
26. Планування потреби в кредитних ресурсах, забезпечення ліквідності і платоспроможності підприємств.
27. Планування прибутку підприємства.
28. Планування антикризових заходів на підприємстві: активний маркетинг, удосконалення структури управління.
29. Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва.

30. План технічного обґрунтування підготовки виробництва нового продукту.
31. Планування інвестиційної діяльності підприємства: вибір і обґрунтування об'єкта інвестицій.
32. Планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
33. Бізнес-план підприємства, його структура і порядок розробки
34. Мета і задачі оперативно-календарного планування з урахуванням різних типів виробництва.
35. Контроль формування і використання капіталу у підприємницькій діяльності.
36. Контроль капітальних вкладень та введення об'єктів і виробничих потужностей в дію.
37. Контроль впровадження нової техніки на підприємстві.
38. Завдання, об'єкти, джерела інформації та методичні прийоми контролю результатів фінансово-господарської діяльності підприємства.
39. Організація контролю над витратами на підприємстві.
40. Контроль ефективності зовнішньоекономічних операцій підприємства.

3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Вагоноремонтний завод займається ремонтом вагонів. Для здійснення основної діяльності механічний цех заводу виготовляє комплектуючі вироби.

У курсовій роботі необхідно здійснити техніко-економічне обґрунтування виробництва цієї продукції, для чого потрібно:

а) розробити поквартальний план виробництва продукції на поточний рік з розбивкою по кварталах;

б) розрахувати потребу в матеріалах та ресурсах на виробництво продукції;

в) скласти план з праці, зокрема, розрахувати перспективу чисельності, трудомісткість виробничої програми, фонд оплати праці, продуктивність праці;

г) скласти план собівартості виробництва продукції;

д) скласти таблицю техніко-економічних показників, що характеризують виробництво даної продукції.

Технологічний процес виготовлення комплектуючих виробів по механічному цеху характеризується даними, наведеними в додатку 1.

3.1. ПЛАН ВИРОБНИЦТВА ПРОДУКЦІЇ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

3.1.1. Розрахунок плану виробництва продукції

Найменування комплектуючих виробів обирається згідно матриці представленої в таблиці:

Таблиця 1

Варіанти комплектуючих виробів

Остання цифра номеру	Передостання цифра номеру		
	0	1	2
1	1, 13, 26	11, 23, 6	21, 3, 16
2	2, 14, 27	12, 24, 7	22, 4, 17
3	3, 15, 28	13, 25, 8	23, 5, 18
4	4, 16, 29	14, 26, 9	24, 6, 19
5	5, 17, 30	15, 27, 10	25, 7, 20
6	6, 18, 1	16, 28, 11	26, 8, 21
7	7, 19, 2	17, 29, 12	27, 9, 22
8	8, 20, 3	18, 30, 13	28, 10, 23
9	9, 21, 4	19, 1, 14	29, 11, 24
0	10, 22, 5	20, 2, 15	30, 12, 25

Розрахунок плану виробництва комплектуючих виробів проводиться у кварталному розрізі із припущенням, що механічний цех виготовляє продукцію рівномірно протягом року відповідно до плану. Тобто розподіл річної програми комплектуючих виробів по кварталах відбувається пропорційно до кількості робочих днів у відповідному кварталі:

$$PB_{кв} = \frac{PB_p}{D_p} \cdot D_{кв}, \quad (3.1)$$

де PB_p , $PB_{кв}$ – програма випуску комплектуючих виробів за рік, квартал, тис. од. (дод. 1);

D_p , $D_{кв}$ – кількість робочих днів (року, кварталу), підраховується безпосередньо за календарем планового року.

Розрахунок плану виробництва комплектуючих виробів по механічному цеху заноситься в табл. 2.

Таблиця 2

**План виробництва комплектуючих виробів
по механічному цеху за 20__ р.**

Найменування комплектуючих виробів	Кількість випуску, тис. од.	В тому числі обсяг виробництва по кварталах, тис. од.			
		1-й	2-й	3-й	4-й

Розрахунок потреби в основних матеріалах

Розрахунок потреби в основних матеріалах проводять, використовуючи дані технологічного процесу (дод. 1) та виробничої програми (табл. 2).

Розрахунок потреби в основних матеріалах ($П_{о.м.}$) здійснюється за формулою:

$$P_{о.м.} = PB_p \cdot M_з, \quad (3.2)$$

де $M_з$ – маса заготовки, кг.

Для планування потреби в основних матеріалах необхідно розрахувати норму відходів ($НВ$) та відходи (B) на всю програму випуску комплектуючих виробів. Для цього:

$$\begin{aligned}
 HB &= M_3 - M_{\partial} \\
 B &= HB \cdot PB_p
 \end{aligned}
 \tag{3.3}$$

де M_3 – маса заготовки, кг.;

M_{∂} – маса деталі, кг.

Розрахунок потреби в основних матеріалах зводиться у табл. 3.

Таблиця 3

Розрахунок потреби в основних матеріалах

№ з/п	Показники	Вироби			Разом
1	Найменування комплектуючих виробів				X
2	Найменування матеріалу				X
3	Програма випуску, тис. од.				X
4	Маса заготівки, кг				X
5	Потреба, т				X
6	Ціна матеріалу, грн/кг				X
7	Вартість матеріалу, тис. грн				
8	Норма відходів, кг/од.				X
9	Відходи, т				X
10	Ціна відходів, грн./кг				X
11	Вартість відходів, тис. грн				
12	Вартість матеріалів за винятком відходів, тис. грн				
13	Вартість матеріалів за винятком відходів на 1 виріб, грн				X

Ціна на відходи приймається в розмірі 10 % від ціни основних матеріалів.

Розрахунок потреби в допоміжних матеріалах

Розрахунок потреби в допоміжних матеріалах проводиться в табл. 4 окремо по групах: А – на технологічні потреби, Б – на ремонт і утримання обладнання.

Норма витрат допоміжних матеріалів та ціни на них наведені в дод. 2.

Кількість розрахункових одиниць (станко-змін чи обладнання) для допоміжних матеріалів на технологічні цілі приймається у відповідності із формулою 3.4.

Кількість станко-змін, що підлягають відпрацюванню в плановому році, визначається із кількості наявного обладнання та режиму роботи підприємства за формулою:

$$K_{ст} = (365 - D_{св} - D_{в}) \cdot k \cdot K_{об}, \quad (3.4)$$

де $D_{св}$, $D_{в}$ – кількість святкових (11) та вихідних (104) днів відповідно;

k – кількість змін роботи (приймаємо $k = 2$);

$K_{об}$ – кількість обладнання (дод. 1).

Данні розрахунку потреби в допоміжних матеріалах заносяться у табл. 4.

Таблиця 4

Розрахунок потреби в допоміжних матеріалах

№ з/п	Показник	А. На технологічні цілі		Б. На ремонт і утримання обладнання	
1	Найменування матеріалів				
2	Одиниця виміру				
3	Норма витрат на одиницю виміру				
4	Кількість розрахункових одиниць				
5	Витрати на допоміжні матеріали, т				
6	Ціна, грн / т				
7	Вартість, тис. грн				
8	Разом, тис. грн				

Завершуються розрахунки визначенням кошторисної ставки витрат допоміжних матеріалів ($K_{доп}$) на технологічні цілі із розрахунку на 1000 грн основних матеріалів:

$$K_{доп} = \frac{B_{доп.м}}{B_{о.м}} \cdot 1000, \quad (3.5)$$

де $B_{доп.м}$ – вартість допоміжних матеріалів (групи А), грн,

$B_{о.м}$ – вартість основних матеріалів, грн.

3.2. ПЛАН З ПРАЦІ

3.2.1. Трудомісткість виробничої програми і відрядної заробітної плати

Розрахунок трудомісткості виробничої програми і відрядної заробітної плати виконується шляхом заповнення табл. 5.

Норма часу, що є як штучним часом на одиницю виробу, визначається як сума норм часу за операціями технологічного процесу:

$$t_{um_i} = \frac{\sum t_i}{60}, \quad (3.6)$$

де $\sum t_i$ – сума норм часу за операціями технологічного процесу, нормо-год (дод. 1).

Відповідно трудомісткість виробничої програми (сумарна трудомісткість) розраховується за формулою:

$$T_{en} = \sum_{i=1}^n ПВ_{p_i} \cdot t_{um_i}. \quad (3.7)$$

Таблиця 5

Трудомісткість виробничої програми та нормована заробітна плата

Найменування виробів	Виробнича програма, тис. од.	На одиницю		Відрядно-преміальна заробітна плата			
		норма часу на одиницю продукції, нормо-год	розцінка на один виріб, грн	тариф, грн	премія, грн	відрядно-преміальна, тис. грн	відрядно-преміальна на одиницю продукції, грн
1	2	3	4	5	6	7	8
Разом		X	X				X

Розцінка за одиницю виробу визначається як добуток норми часу та годинної тарифної ставки за формулою:

$$P_i = t_{um_i} \cdot (TC)_i, \quad (3.8)$$

де $(TC)_i$ – годинна тарифна ставка відповідного розряду на технологічні операції (дод. 3). Приймається самостійно студентом на кожен виріб окремо.

Тарифна заробітна плата (пряма відрядна) ($ЗП_{пр.від}$) основних робітників визначається за формулою:

$$ЗП_{пр.від} = \sum_{i=1}^m ПВ_{P_i} \cdot P_i \quad (3.9)$$

Відрядно-преміальна заробітна плата основних робітників визначається, враховуючи відсоток премії (30%) за виконання виробничих завдань.

3.2.2. Розрахунок балансу робочого часу і чисельності основних робітників

Розрахунок балансу робочого часу одного робітника та чисельності основних робітників проводиться у табл. 6.

Таблиця 6

Розрахунок чисельності основних робітників

Найменування показника	Одиниця виміру	Величина показника
1. Кількість робочих днів	дні	
2. Неявки на роботу, в тому числі - основні та додаткові відпустки - через хворобу - через навчання - виконання громадських і державних обов'язків - інші (з дозволу адміністрації)	дні	
3. Кількість явок на роботу	дні	
4. Середня тривалість робочої зміни	год	
5. Дійсний фонд робочого часу	год	
6. Трудомісткість виробничої програми	тис. нормо-год	
7. Плановий коефіцієнт виконання норм		
8. Чисельність основних робітників	осіб	

Кількість неявок на роботу приймається студентом самостійно.

Необхідно враховувати, що тривалість зміни – 8 год., а перерва – 1 год. Дійсний фонд робочого часу (Φ_d , год.) визначається за формулою:

$$\Phi_d = D_{я} \cdot T_{р.з}, \quad (3.10)$$

де $D_{я}$ – дні явок робітників, дні;

$T_{р.з}$ – тривалість робочої зміни, год.

Чисельність основних робітників визначається таким чином:

$$C_{осн} = \frac{T_{вн}}{\Phi_{д} \cdot k_{вн}}, \quad (3.11)$$

де $T_{вн}$ – трудомісткість виробничої програми, нормо-год.;

$k_{вн}$ – коефіцієнт виконання норм, який приймається в межах 0,8 – 1,1.

3.2.3. Розрахунок фонду оплати праці основних робітників

Цей розрахунок виконується, використовуючи попередні розрахунки заробітної плати, премії за виконання виробничих завдань, балансу робочого часу, чисельності робітників. Результати розрахунку заносяться у табл. 7.

Таблиця 7

Розрахунок фонду заробітної плати основних робітників

Найменування елементів фонду оплати праці	Сума, грн
1. Тарифна заробітна плата (основна)	
2. Премія (додаткова)	
3. Доплати, у тому числі:	
3.1. Доплата за роботу в нічний час	
3.2. Доплати бригадирам	
3.3. Оплата пільгових годин підліткам	
3.4. Оплата тарифних відпусток	
3.5. Оплата відпусток по навчанню	
3.6. Оплата лікарняного	
3.7. Доплата за виконання державних і громадських обов'язків	
3.8. Інші доплати (з дозволу адміністрації)	
3.9. Інші доплати	
4. Фонд заробітної плати (п.1+п.2+п.3)	
5. Єдиний соціальний внесок	
6. Доплати у % до заробітної плати	

Доплати за роботу в нічний час проводимо із розрахунку 20 % тарифної ставки 3-го розряду за кожну годину роботи в нічний час.

Слід зазначити, що роботою в нічний час вважається робота з 22⁰⁰ поточного дня до 6⁰⁰ годин наступного дня. На вагоноремонтному заводі дві зміни. Режим роботи I зміни: 8⁰⁰ – 17⁰⁰; II зміни: 17⁰⁰ – 1⁰⁰. Таким чином, тривалість нічного часу становить 3 години.

Кількість нічних годин, відпрацьованих основними робітниками протягом року, розраховується за формулою:

$$K_{н.з.} = \frac{Ч}{n} \cdot Д_{я} \cdot T_{н}, \quad (3.12)$$

де n – кількість змін на підприємстві;

$T_{н}$ – тривалість нічного часу.

Доплата бригадирам приймається у розмірі 4 % від тарифної заробітної плати основних робітників.

Оплата пільгових годин підліткам (1 година в зміну) проводиться із розрахунку, що їх чисельність становить 5 % від чисельності основних робітників і оплата цих годин проводиться за 2-м розрядом.

Для визначення оплати тарифних відпусток необхідно розрахувати середньоденний фонд оплати праці одного робітника за формулою:

$$\Phi ЗП_{с.д.} = \frac{ЗП_{т} + ЗП_{дод} + ЗП_{допл}}{Д_{я} \cdot Ч_{осн}}, \quad (3.13)$$

де $ЗП_{т} + ЗП_{дод} + ЗП_{допл}$ – сума відповідно тарифної заробітної плати, додаткової та доплат.

Фонд оплати планових річних відпусток становитиме:

$$\Phi ОП_{від} = \Phi ЗП_{с.д.} \cdot T_{від} \cdot Ч_{осн}, \quad (3.14)$$

де $T_{від}$ – тривалість чергових і додаткових відпусток (табл. 6, п. 2.1)

Аналогічно визначається фонд оплати відпусток для навчання, виконання державних і громадських обов'язків та з дозволу адміністрації, лікарняний.

Інші доплати визначаються в розмірі 1 % від тарифної заробітної плати основних робітників.

Після завершення розрахунку фонду оплати праці проводиться розрахунок відношення усіх доплат до основної і додаткової заробітної плати основних робітників у відсотковому відношенні.

3.2.4. Чисельність і фонд оплати праці допоміжних робітників

Цей розрахунок виконується, заповнюючи табл. 8 з використанням даних додатку 1, 4 та даних технологічного процесу про наявне обладнання.

Для розрахунку чисельності слюсарів за нормами обслуговування попередньо підраховується сумарна кількість ремонтних одиниць обладнання:

$$PO_{сум} = \sum K_o \cdot PO_i, \quad (3.15)$$

де K_o – кількість одиниць обладнання;

PO_i – ремонтна складність обладнання, одиниць ремонтної складності.

Таблиця 8

Чисельність та фонд заробітної плати допоміжних робітників механічного цеху

Найменування професії	Форма оплати праці	Чисельність, осіб	Розряд	Годинна тарифна ставка або оклад, грн	Дійсний фонд робочого часу, год.	Кількість люд.-год. (місяців)	Загальний фонд заробітної плати				
							Тарифна заробітна плата (основна), грн	Додаткова		Доплати, грн	Разом, тис. грн
								%	сума, грн		
Наладчики	погод.							20			
Заточники	погод.							20			
Слюсарі з ремонту обладнання	погод.							20			
Слюсарі з обслуговування обладнання	погод.							20			
Чергові слюсарі-електрики	погод.							25			
Контролери	погод.							25			
Комірники	оклад							30			
Електрокарники	оклад							25			
Разом	X		X	X		X		X			

Після цього розраховується чисельність допоміжних робітників за формулою:

$$Ч_{доп} = \frac{PO_{сум}}{H_{обсл}} \cdot n, \quad (3.16)$$

де $H_{обсл}$ – норма обслуговування за зміну;

n – кількість робочих змін.

Кількість людино-годин, що належить відпрацювати, визначається як добуток чисельності робітників та дійсного фонду робочого часу. Тарифну заробітну плату допоміжних робітників (погодинників) визначаємо множенням годинної тарифної ставки на кількість відпрацьованих людино-годин; для робітників, що працюють за окладом – чисельність множимо на розмір окладу та 12 місяців.

Доплати допоміжним робітникам визначаються у 10 відсотках від основної заробітної плати. Контролерам і комірникам доплати не нараховуються.

3.2.5. Розрахунок чисельності і фонду заробітної плати керівників, спеціалістів та іншого персоналу

Розрахунок чисельності та фонду заробітної плати керівників, спеціалістів та іншого персоналу проводиться із використанням нормативів, наведених в дод. 5.

У межах визначеної чисельності розробляється штатний розпис керівників і спеціалістів та іншого персоналу цеху в табл. 9.

Таблиця 9

Штатний розпис керівників, спеціалістів, молодшого обслуговуючого персоналу (МОП) та іншого персоналу

Найменування посади	Чисельність, осіб	Посадовий оклад, грн	ФЗП, грн
1	2	3	4
1. Керівники: – начальник цеху – заступник начальника цеху – начальник технологічного, планово-диспетчерського бюро, бюро праці й заробітної плати			
Разом		X	

1	2	3	4
2. Спеціалісти: – інженер-технолог I кат. – інженер-технолог II кат. – інженер-технолог III кат. – механік цеху – інженер з нормування праці I кат. – економіст – бухгалтер – змінний диспетчер – старший майстер – майстер			
Разом		X	
3. МОП: – прибиральниці			
4. Інші: – табельник – нарядчик – обліковець			
Разом		X	

3.3. ПЛАН СОБІВАРТОСТІ

План собівартості включає в себе розрахунки кошторисів витрат з ремонту і експлуатації обладнання (загальновиробничі витрати), адміністративних витрат, зведений розрахунок витрат, а також калькуляції собівартості виробів.

3.3.1. Розрахунок кошторису витрат на утримання і експлуатацію обладнання

Для розрахунку кошторису витрат на утримання і експлуатацію використовуються дані попередніх розрахунків та інші допоміжні розрахунки; результати заносяться у табл. 10.

Стаття «Амортизація обладнання». Розрахунок амортизації обладнання здійснюється відповідно до Податкового кодексу України та Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». Обладнання, згідно із Податковим кодексом України належить до 4 групи, тому річний відсоток амортизації приймаємо рівним 15 %. Виходячи з технологічного процесу та використовуючи дані про наявне обладнання (дод. 1), визначається вартість обладнання, результати розрахунків якого заносимо в табл. 11.

Кошторис витрат на утримання і експлуатацію обладнання, тис. грн

Найменування статей витрат	Разом план на рік	В тому числі						
		матеріали допоміжні	енергія	заробітна плата	єдиний соціальний внесок	амортизація	послуги інших цехів	інші
Амортизація обладнання								
Поточний ремонт і експлуатація обладнання								
Внутрішньозаводські перевезення вантажів								
Вартість МШП (інструментів)								
Інші витрати								
Всього								

Стаття «Поточний ремонт і експлуатація обладнання».

1. Із табл. 4 група Б переноситься вартість допоміжних матеріалів
2. Витрати силової енергії розраховуються за формулою:

$$V_{ел} = 1,3 \cdot V_{n_{сум}} \cdot \Phi_{д.обл.} \cdot Ц_{ел}, \quad (3.17)$$

де 1,3 – коефіцієнт, що враховує витрати енергії;

$V_{n_{сум}}$ – сумарна встановлена потужність двигунів (кВт) визначається за

допомогою табл. 11;

$\Phi_{д.обл.}$ – дійсний фонд часу одиниці обладнання, приймається 3984 год;

$Ц_{ел}$ – ціна 1 кВт год електроенергії, приймається 121,46 копійок.

3. Витрати на заробітну плату переносяться із табл. 8 для робітників, зайнятих ремонтом і експлуатацією обладнання.
4. Відрахування на єдиний соціальний податок розраховуються відповідно до нормативу відрахувань, встановлених законодавством України (приймаємо 38 %).
5. Послуги інших цехів розраховуються як послуги ремонтного цеху із розрахунку 126 грн на одиницю ремонтної складності.

Розрахунок вартості обладнання та встановленої потужності двигунів

Найменування операції	Кількість, од.	Встановлена потужність двигунів, кВт	Середня ціна од. обладнання, грн	Сумарна потужність двигунів, кВт	Вартість обладнання, тис. грн
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
Разом	X	X	X		

Стаття «Внутрішньозаводські перевезення вантажів». Ці витрати визначаються як заробітна плата електрокарників з відрахуваннями єдиного соціального внеску на основі даних табл. 8 та розрахованої амортизації транспортних засобів. Згідно із Податковим кодексом України електрокари належать до 5-ї групи основних засобів, тому річний відсоток амортизації приймаємо рівним 25 %. Вартість електрокари становить 86000 грн.

Стаття «Вартість малоцінних та швидкозношуваних інструментів (МШП)». До цих витрат належить заробітна плата заточників (табл. 8) з відрахуваннями єдиного соціального внеску, послуги інших цехів (витрати на придбання інструменту).

Витрати, пов'язані з послугами інструментального цеху (витрати на придбання інструменту), розраховується за нормами, наведеними в додатку 6 за формулою:

$$V_{інстр} = \sum \frac{ВП_i}{1000} \cdot N_{витрат_i}, \quad (3.18)$$

де $ВП_i$ – виробнича програма i -го виробу, од.;

$N_{витрат_i}$ – витрати інструменту на 1000 од. i -го виробу, грн.

Стаття «Інші витрати». Відповідний елемент розраховується у розмірі 1 % від тарифної заробітної плати основних робітників (табл. 7).

Завершуємо розрахунок кошторису визначенням коефіцієнта витрат на утримання і експлуатацію обладнання як відношення всіх зазначених витрат ($\sum B_{у.е.обл.}$) до заробітної плати основних робітників.

$$K_{витр.} = \frac{\sum B_{у.е.обл.}}{ЗП_t + ЗП_{дод}} \quad (3.19)$$

3.3.2. Розрахунок адміністративних витрат

Розрахунок цехових витрат проводиться, використовуючи попередні та ряд допоміжних розрахунків. Результати заносяться у табл. 12.

Таблиця 12

Кошторис адміністративних витрат, тис. грн

Найменування статей витрат	Разом план на рік	В тому числі					
		енергія	заробітна плата	єдиний соціальний внесок	амортизація	послуги інших цехів	Інші
Утримання апарату управління							
Утримання іншого персоналу							
Утримання будівель і споруд							
Поточний ремонт будівель і споруд							
Вартість МШП							
Раціоналізація і винахідництво							
Охорона праці							
Інші витрати							
Всього							

Стаття «Утримання апарату управління». До цієї статті належить заробітна плата керівників і спеціалістів (табл. 9) та відповідні відрахування єдиного соціального внеску.

Стаття «Утримання іншого персоналу». До даної статті належить заробітна плата контролерів, комірників (табл. 8), молодшого обслуговуючого та іншого персоналу (табл. 9) з відповідними відрахуваннями єдиного соціального внеску.

Стаття «Утримання будівель і споруд». Розраховуються елементи витрат: амортизація будівель, витрати освітлювальної енергії та інші.

Амортизація будівель розраховується за формулами:

$$\begin{aligned} B_{\text{буд}} &= S \cdot h \cdot \underset{\text{м}^3}{C}, \\ A_{\text{буд}} &= B_{\text{буд}} \cdot H_a, \end{aligned} \quad (3.20)$$

де $B_{\text{буд}}$ – вартість будівель, грн.;

S – площа будівель, м^2 , в нашому прикладі 800 м^2 ;

h – висота будівель та споруд, приймається: $h = 6 \text{ м}$;

$\underset{\text{м}^3}{C}$ – ціна одного м^2 виробничих приміщень та споруд, приймається рівним 5500 грн/ м^2 ;

H_a – норма амортизації будівель та споруд, $H_a = 8 \%$.

Витрати освітлювальної енергії розраховуються, виходячи із її середніх витрат на 1 м^2 виробничої площі (приймається $g_{\text{осв}} = 0,12 \text{ кВт/год}$ на 1 м^2) і кількості годин світлового навантаження ($\Phi_{\text{осв}} = 4900 \text{ год}$):

$$B_{\text{осв}} = \frac{g_{\text{осв}} \cdot \Phi_{\text{осв}} \cdot S \cdot \underset{\text{кВт/год}}{C_{\text{осв}}} \cdot K_{\text{од}}}{K_{\text{вт}}}, \quad (3.21)$$

де $\underset{\text{кВт/год}}{C_{\text{осв}}}$ – ціна одного кВт/год електроенергії (приймається $121,46 \text{ к.}$);

$K_{\text{од}}$ – коефіцієнт одночасної роботи освітлювальних приборів $0,75$;

$K_{\text{вт}}$ – коефіцієнт врахування втрати в мережі (приймається $0,96$).

До інших адміністративних витрат належать витрати на опалення, що розраховуються за нормативом у вартісній формі на опалення 1000 м^3 будівель за формулою:

$$B_{\text{опал}} = \frac{S \cdot h}{1000} \cdot \underset{\text{грн/м}^3}{C_{\text{опал}}}, \quad (3.22)$$

де $\underset{\text{грн/м}^3}{C_{\text{опал}}}$ – ціна опалення 1000 м^3 (приймається $960,73 \text{ грн}$).

Стаття «Поточний ремонт будівель та споруд». Витрати належать до елемента «Послуги інших цехів» і визначаються у розмірі 8% від вартості будівель та споруд.

Стаття «Вартість МШП». За цією статтею витрати належать до елемента «Інші» та визначаються у розмірі 3 % від вартості будівель та споруд.

Стаття «Раціоналізація і винахідництво». Для розрахунку цих витрат приймаємо 10000 грн на одного робітника в рік. Витрати включають до елемента «Інші».

Стаття «Охорона праці». Це витрати на запровадження організаційно-технічних заходів з охорони праці (елемент «Послуги інших цехів»). Приймається із розрахунку 132 грн на 10 одиниць ремонтної складності обладнання.

Витрати на спецодяг (елемент «Інші») приймаються в розрахунку 189,90 грн на 1-го робітника та спецхарчування 1% від ФОП.

Стаття «Інші витрати». За цією статтею відображаються витрати на службові відрядження – 3 % від фонду оплати праці керівників, спеціалістів (табл. 9).

Завершується розробка кошторису розрахунком коефіцієнта адміністративних витрат:

$$K_{\text{адм.витрат}} = \frac{\sum AB}{ЗП_t + ЗП_{\text{дод}}} \quad (3.23)$$

де $\sum AB$ – адміністративні витрати.

3.3.3. Зведений розрахунок витрат на виробництво

Зведений розрахунок витрат на виробництво проводиться із використанням результатів раніше проведених розрахунків та заповнення табл. 13.

Таблиця 13

**Зведений розрахунок витрат на виробництво
комплектуючих виробів, тис. грн**

Елементи витрат	Виробничі витрати	Загально-виробничі витрати	Адміністративні витрати	Разом витрат	
				грн	%
1	2	3	4	5	6
Основні матеріали					
Допоміжні матеріали					
Енергія					
Заробітна плата: – основна; – додаткова; – доплати					

1	2	3	4	5	6
Єдиний соціальний внесок					
Амортизація					
Послуги інших цехів					
Інші витрати					
Разом план на рік					100%

3.3.4. Калькуляція собівартості комплектуючих виробів і розрахунок собівартості продукції

Для розрахунку собівартості виробів попередньо розраховується вартість допоміжних матеріалів за комплектуючими виробами.

У табл. 14 вартість матеріалів за винятком відходів приймається табл. 3, кошторисна ставка допоміжних матеріалів – за розрахунком формули 3.5. Тоді вартість допоміжних матеріалів комплектуючих виробів визначається за формулою:

$$B_{\text{доп.м}} = \frac{B_{\text{о.м}} \cdot K_{\text{доп}}}{1000 \cdot ПВ_{\text{річ.}}} \quad (3.24)$$

Таблиця 14

Калькуляція собівартості допоміжних матеріалів

Найменування виробів	Програма випуску, од.	Вартість матеріалів за винятком відходів, тис. грн	Ставка допоміжних матеріалів, грн/1000 грн основних матеріалів	Вартість допоміжних матеріалів на виріб, грн/од.

Калькуляція собівартості виробів приводиться у табл. 15, використовуючи попередньо виконані розрахунки.

Калькуляція собівартості комплектуючих виробів, грн

Статті витрат	Найменування виробів		
1. Матеріали (основні та допоміжні)			
2. Заробітна плата (основна і додаткова)			
3. Доплати			
4. Єдиний соціальний внесок			
5. Загальновиробничі витрати			
6. Адміністративні витрати			
7. Собівартість, всього			

При заповненні *статті 1. «Матеріали основні»* використовуються дані табл. 3, матеріали допоміжні – табл. 14.

Стаття 2 «Основна та додаткова заробітна плата» та стаття 3 «Доплати» та стаття 4 «Єдиний соціальний внесок» заповнюється на основі табл. 5.

Стаття 5 «Загальновиробничі витрати» заповнюється згідно з табл. 10.

Для заповнення *статті 6 «Адміністративні витрати»* використовується табл. 12.

Розрахунок собівартості продукції проводиться у табл. 16, використовуючи результати калькуляції собівартості комплектуючих виробів за табл. 15.

Розрахунок собівартості продукції

Елементи витрат	Найменування виробів		
1. Виробнича програма, тис. од.			
2. Матеріали основні та допоміжні			
3. Основна та додаткова заробітна плата			
4. Доплати			
5. Єдиний соціальний внесок			
6. Загальновиробничі витрати			
7. Адміністративні витрати			
8. Собівартість, всього			

3.4. РОЗРАХУНОК ОСНОВНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МЕХАНІЧНОГО ЦЕХУ

Для ефективного функціонування підприємства рентабельність повинна знаходитись в межах 20 – 30 %.

Плановий прибуток по комплектуючих виробам визначається згідно з обраною величиною рентабельності за формулою:

$$P_i = C \cdot P, \quad (4.25)$$

де C – собівартість комплектуючих виробів, грн;

P – рентабельність, %.

Підсумковий розрахунок внутрішньозаводської планової ціни проводиться у табл. 17.

Таблиця 17

Розрахунок внутрішньозаводської планової ціни, грн

Показник	Сума по виробам		
Собівартість комплектуючих виробів			
Плановий прибуток			
Планово-розрахункова ціна			

За розрахунками основних показників діяльності механічного цеху необхідно зробити висновки щодо визначення планових показників ефективності функціонування вагоноремонтного заводу.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота, перевіряється науковим керівником, і в залежності від рівня та повноти розкриття питань теми і самостійності їх викладення, оцінюється на «відмінно», «добре», «задовільно» і «незадовільно». Якщо курсова робота отримує оцінку «незадовільно», вона обов'язково підлягає переробці відповідно до зауважень наукового керівника і повторному поданню на його розгляд.

Курсова робота, яка отримала позитивну оцінку, але має зауваження наукового керівника, повинна бути доопрацьована студентом згідно із зазначеними зауваженнями.

Курсова робота студентів оцінюється за 100 бальною системою.

Співвідношення оцінок наведено у таблиці.

Оцінка ECTS	Визначення ECTS	Сума балів	Оцінка за національною шкалою
A	відмінно	90-100	5 – відмінно
B	добре	82-89	4 – добре
C		74 – 81	
D	задовільно	64 – 73	3 – задовільно
E		60 – 63	
FX	незадовільно	35 – 59	2 – незадовільно, з можливістю повторного складання
F	незадовільно	1 – 34	2 – незадовільно, з обов'язковим повторним курсом

90-100 балів А (відмінно) – робота своєчасно виконана і здана на перевірку, допущена до захисту, відповідає поставленому завданню і нормоконтролю. Зміст роботи відповідає обраній темі за варіантом, має творчий характер; тема розкрита глибоко і всебічно, матеріал викладено логічно; наведені всі розрахунки, таблиці, формули, що показують вміння автора формалізувати результати дослідження та робити узагальнення і висновки. При захисті доповідь побудована на основі ґрунтовного знання проблеми, що висвітлюється, основних понять та категорій, розуміння закономірностей процесів в ринкових умовах господарювання, грамотне, логічно-послідовне викладення теоретичного матеріалу, вміння пов'язувати його з практикою функціонування підприємства, а також робити узагальнення та висновки. На всі поставлені комісією питання надана чітка обґрунтована відповідь.

82-89 балів В (добре) – робота допущена до захисту як така, що відповідає поставленому завданню та нормоконтролю. Тема та зміст роботи в цілому відповідає завданню; основні положення роботи розкриті на достатньому теоретичному та методологічному рівні, проведені розрахунки підтверджуються грамотними висновками. Доповідь побудована на рівні самостійного мислення з елементами творчого пошуку, розуміння студентом основних закономірностей виробничо-економічних процесів, що відбуваються в діяльності підприємств. Допускаються незначні неточності у висвітленні неосновних аспектів проблеми чи при відповіді на поставлені комісією питання.

75-81 балів С (добре) – робота допущена до захисту як така, що відповідає поставленому завданню та нормоконтролю. Тема та зміст роботи в цілому відповідає завданню; основні положення роботи розкриті на достатньому теоретичному та методологічному рівні, однак присутні несуттєві неточності. Доповідь побудована на рівні самостійного мислення, розуміння студентом основних закономірностей виробничо-економічних процесів, що відбуваються в діяльності підприємств. Допускаються окремі помилки та неточності у висвітленні основних аспектів проблеми чи при відповіді на поставлені комісією питання.

68-74 балів D (задовільно) – робота допущена до захисту як така, що відповідає поставленому завданню та нормоконтролю. Має місце певна невідповідність змісту роботи заявленій темі; загальні положення в основному розкриті, але не відрізняється теоретичною глибиною і аргументованістю; порушена логіка викладу матеріалу, розрахунки здійснені з помилками або висновки розкриті не повністю. Доповідь побудована на рівні загального сприйняття економічних ситуацій. Допускаються недостатньо вірні формулювання, окремі незначні помилки у висвітленні основних аспектів проблеми, незнання другорядних понять і категорій при відповіді на поставлені комісією питання.

60-67 балів E (задовільно) – робота допущена до захисту як така, що відповідає поставленому завданню та нормо контролю але містить суттєві теоретико-методологічні помилки, проведені розрахунки мають поверхневу аргументацію, є невідповідність основних положень курсової роботи. При захисті студент припускається значних помилок у викладенні поставленого завдання, надає нечіткі та необґрунтовані відповіді на поставлені комісією питання.

Якщо курсова робота отримує оцінку «незадовільно», вона обов'язково підлягає переробці відповідно до зауважень наукового керівника і повторному поданню на його розгляд.

Характеристика технологічного процесу виготовлення комплектуючих виробів на вагоноремонтному заводі

Варіант	Найменування виробів та обсяг випуску	Найменування операції	Розряд	Норма шпугного часу, хв.	Матеріал		Маса заготовки, кг	Маса деталі, кг	Кількість одиниць обладнань, од.	Середня категорія складності, рем. од.	Потужність двигунів на одиницю обладнання, кВт	Середня ціна одиниці обладнання, грн												
					найменування	ціна, грн/кг																		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13												
1	Шестерня циліндрична 40 тис. од.	Токарна	5	27,2	Чавун	95,5	9,6	7,9	5	11	7,5	39900												
		Револьверна	4	18,2									4	10	13,0	9200								
		Протяжна	5	11,9													2	9	40,0	76700				
		Фрезерувальна	5	14,7																	6	12	10,0	42500
		Шліфувальна	6	11,8																				
2	Шків 28 тис. од.	Токарна	4	22,5	Сталь вуглецева	52,0	14,3	12,1	6	11	7,5	39900												
		Свердлувальна	5	19,6									7	5	3,0	6500								
		Протяжна	6	12,0													4	9	40,0	76700				
3	Вал 86 тис. од.	Токарна перша	4	24,0	Сталь легована	110,5	2,7	2,3	6	11	7,5	39900												
		Токарна друга	4	18,0									6	11	7,5	39900								
		Фрезерувальна	5	34,0													5	12	10,0	42500				
		Свердлувальна	5	12,0																	4	5	3,0	6500
		Шліфувальна	6	7,0																				

Продовження додатка 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
4	Вісь 32 тис. од.	Токарна	4	11,0	Сталь вуглецева	52,0	19	17,4	7	11	7,5	39900
		Свердлувальна	5	13,5					4	5	3,0	6500
		Шліфувальна	6	4,5					5	16	7,5	61000
5	Черв'як 75 тис. од.	Токарна перша	4	17,0	Сталь легована	110,5	12,8	11,5	6	11	7,5	39900
		Токарна друга	4	7,5					6	11	7,5	39900
		Фрезерувальна	5	26,4					5	12	10,0	42500
		Свердлувальна	6	3,5					7	5	3,0	6500
6	Кришка 34 тис. од.	Токарна	4	15,0	Чавун	95,5	4,85	3,1	8	11	7,5	39900
		Револьверна	6	14,5					5	10	13,0	9200
		Свердлувальна	5	6,1					4	5	3,0	6500
7	Шестерня конічна 93 тис. од.	Токарна	4	37,5	Сталь легована	110,5	15,0	13,9	9	11	7,5	39900
		Фрезувальна	5	36,4					8	12	10,0	42500
		Шліфувальна	5	17,5					7	16	7,5	61000
		Протяжна	6	9,6					3	9	40,0	76700
8	Втулка 23 тис. од.	Револьверна	4	17,5	Бронза	192,0	2,6	2,2	5	10	13,0	9200
		Свердлувальна	5	8,1					4	5	3	6500
		Шліфувальна	6	9,5					6	16	7,5	61000
9	Вінець 36 тис. од.	Токарна	4	33,0	Сталь вуглецева	52,0	12,2	10,3	9	11	7,5	39900
		Свердлувальна	6	22,0					8	5	3,0	6500
		Фрезерувальна	5	44,0					7	12	10,0	42500

Продовження додатка 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
10	Шестерня циліндрична 47 тис. од.	Токарна	4	17,8	Чавун	95,5	9,6	7,9	5	11	7,5	39900
		Револьверна	4	11,2					4	10	13,0	9200
		Фрезерувальна	5	16,1					6	12	10,0	42500
		Шліфувальна	6	13,8					4	16	7,5	61000
11	Шків 38 тис. од.	Токарна	4	22,5	Сталь вуглецева	52,0	14,3	12,1	6	11	7,5	39900
		Свердловальна	5	19,6					7	5	3,0	6500
		Протяжна	6	12,0					4	9	40,0	76700
12	Вал 76 тис. од.	Токарна перша	4	24,0	Сталь легована	110,5	2,7	2,3	6	11	7,5	39900
		Фрезерувальна	5	34,0					5	12	10,0	42500
		Свердловальна	5	12,0					4	5	3,0	6500
		Шліфувальна	6	7,0					7	16	7,5	61000
13	Вісь 42 тис. од.	Токарна	4	11,0	Сталь вуглецева	52,0	18	17,4	7	11	7,5	39900
		Свердловальна	5	13,5					4	5	3,0	6500
		Шліфувальна	6	4,5					5	16	7,5	61000
14	Черв'як 73 тис. од.	Токарна перша	4	17,0	Сталь легована	110,5	12,8	11,5	6	11	7,5	39900
		Токарна друга	4	7,5					6	11	7,5	39900
		Фрезерувальна	5	26,4					5	12	10,0	42500
		Свердловальна	6	3,5					7	5	3,0	6500
15	Кришка 54 тис. од.	Токарна	4	15,0	Чавун	95,5	4,8	3,1	8	11	7,5	39900
		Револьверна	6	14,5					5	10	13,0	9200
		Свердловальна	5	6,1					4	5	3,0	6500

Продовження додатка 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
16	Шестерня конічна 63 тис. од.	Токарна	4	37,5	Сталь легована	110,5	15,0	13,9	9	11	7,5	39900
		Фрезувальна	5	36,4					8	12	10,0	42500
		Шліфувальна	5	17,5					7	16	7,5	61000
		Протяжна	6	9,6					3	9	40,0	76700
17	Втулка 33 тис. од.	Револьверна	4	17,5	Бронза	192,0	2,6	2,2	5	10	13,0	9200
		Свердлувальна	5	8,1					4	5	3	6500
		Шліфувальна	6	9,5					6	16	7,5	61000
18	Вінець 56 тис. од.	Токарна	4	33,0	Сталь вуглецева	52,0	12,2	10,3	9	11	7,5	39900
		Свердлувальна	6	22,0					8	5	3,0	6500
		Фрезерувальна	5	44,0					7	12	10,0	42500
19	Шестерня циліндрична 77 тис. од.	Токарна	4	17,8	Чавун	95,5	4,85	3,1	5	11	7,5	39900
		Револьверна	4	11,2					4	10	13,0	9200
		Фрезерувальна	5	16,1					6	12	10,0	42500
		Шліфувальна	6	13,8					4	16	7,5	61000
20	Шків 52 тис. од.	Токарна	4	22,5	Сталь вуглецева	52,0	14,3	12,1	6	11	7,5	39900
		Свердлувальна	5	19,6					7	5	3,0	6500
		Протяжна	6	12,0					4	9	40,0	76700
21	Вал 26 тис. од.	Токарна перша	4	24,0	Сталь легована	110,5	2,7	2,3	6	11	7,5	39900
		Токарна друга	4	18,0					6	11	7,5	39900
		Фрезерувальна	5	34,0					5	12	10,0	42500
		Свердлувальна	5	12,0					4	5	3,0	6500
		Шліфувальна	6	7,0					7	16	7,5	61000

Продовження додатка 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
22	Вісь 88 тис. од.	Токарна	4	11,0	Сталь вуглецева	52,0	19	17,4	7	11	7,5	39900
		Свердлувальна	5	13,5					4	5	3,0	6500
		Шліфувальна	6	4,5					5	16	7,5	61000
23	Черв'як 36 тис. од.	Токарна перша	4	17,0	Сталь легована	110,5	12,8	11,5	6	11	7,5	39900
		Токарна друга	4	7,5					6	11	7,5	39900
		Фрезерувальна	5	26,4					5	12	10,0	42500
		Свердлувальна	6	3,5					7	5	3,0	6500
24	Кришка 92 тис. од.	Токарна	4	15,0	Чавун	95,5	4,85	3,1	8	11	7,5	39900
		Револьверна	6	14,5					5	10	13,0	9200
		Свердлувальна	5	6,1					4	5	3,0	6500
25	Шестерня конічна 37 тис. од.	Токарна	4	37,5	Сталь легована	110,5	16,0	13,9	9	11	7,5	39900
		Фрезувальна	5	36,4					8	12	10,0	42500
		Шліфувальна	5	17,5					7	16	7,5	61000
		Протяжна	6	9,6					3	9	40,0	76700
26	Втулка 65 тис. од.	Револьверна	4	17,5	Бронза	192,0	2,6	2,2	5	10	13,0	9200
		Свердлувальна	5	8,1					4	5	3	6500
		Шліфувальна	6	9,5					6	16	7,5	61000
27	Вінець 47 тис. од.	Токарна	4	33,0	Сталь вуглецева	52,0	12,2	10,3	9	11	7,5	39900
		Свердлувальна	6	22,0					8	5	3,0	6500
		Фрезерувальна	5	44,0					7	12	10,0	42500

Закінчення додатка 1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
28	Вісь 58 тис. од.	Токарна	4	11,0	Сталь вуглецева	52,0	19	17,4	7	11	7,5	39900
		Свердлувальна	5	13,5					4	5	3,0	6500
		Шліфувальна	6	4,5					5	16	7,5	61000
29	Шків 35 тис. од.	Токарна	4	22,5	Сталь вуглецева	52,0	14,3	12,1	6	11	7,5	39900
		Свердлувальна	5	19,6					7	5	3,0	6500
		Протяжна	6	12,0					4	9	40,0	76700
30	Черв'як 61 тис. од.	Токарна перша	4	17,0	Сталь легована	110,5	12,8	11,5	6	11	7,5	39900
		Токарна друга	4	7,5					6	11	7,5	39900
		Фрезерувальна	5	26,4					5	12	10,0	42500
		Свердлувальна	6	3,5					7	5	3,0	6500

Норми витрат допоміжних матеріалів та ціни на них

Варіант (остання цифра)	Найменування матеріалу	Норма витрат на розрахункову одиницю	Кількість розрахункових одиниць	Ціна грн/т
А. На технологічні цілі				
1,3,5,7,9	Сода кальцинована	1,8 кг /100 од.	1510	3500
0,2,4,6,8,	Кислота соляна	2,0 кг /100 од.	1510	5000
1,2,3,4,5	Папір наждачний	0,2 м ² /100 од.	1510	92,5
0,6,7,8,9	Папір пакувальний	2,0 м ² /100 од.	1510	70,8
Б. На ремонт і утримання обладнання				
1,2,5,8	Масло машинне	300 г/ст. змін	$K_{ст}$	25500
3,5,7,9	Солідол	5,0 г/ст. зміну	$K_{ст}$	23760
0,1,4,6	Емульсор	200 г/ст. зміну	$K_{ст}$	29800
3,6,8,9	Гас	13,5 кг/ст.	$K_{об}$	20630
0,2,4,7	Кінці бавовняні	25 кг/ст.	$K_{об}$	24000

Годинні тарифні ставки робітників вагоноремонтного заводу

Види виробів та робіт	Кваліфікаційні тарифні розряди							
	1	2	3	4	5	6	7	8
	Годинна тарифна ставка, грн							
1. Слюсарі, верстатники широкого профілю, зайняті на універсальному устаткуванні. Працівники з виготовлення особливо точних, відповідальних і складних прес-форм, приладів для устаткування	7,08	8,07	9,20	10,48	11,97	13,66	15,58	17,77
2. Верстатні роботи з обробки матеріалів різанням, штамповки, роботи з виготовлення і ремонту інструменту та оснащення	6,94	7,91	9,02	10,27	11,73	13,39	15,27	17,42
3. Робітники, зайняті на інших роботах, не пов'язаних з основним виробництвом	6,80	6,50	7,20	8,10	-	-	-	-
4. Міжрозрядні тарифні коефіцієнти	1,0	1,14	1,30	1,48	1,69	1,93	2,20	2,51

1. Склад і кількість допоміжних робітників механічного цеху

Посада або професія	Розряд або оклад	Чисельність
1. Наладчики	8	4 % від чисельності основних робітників
2. Заточники	4 – 6	6 % від чисельності основних робітників
3. Слюсарі з ремонту обладнання	4 – 6	Чисельність розраховується за нормами обслуговування
4. Слюсарі з обслуговування обладнання	3 – 5	Чисельність розраховується за нормами обслуговування
5. Чергові слюсарі-електрики	3 – 5	Чисельність розраховується за нормами обслуговування
6. Контролери	3 – 6	8 % від чисельності основних робітників
7. Комірники	1500 грн	По одному на зміну
8. Електрокарники	2500 грн	По одному на зміну

2. Норми обслуговування для розрахунку чисельності допоміжних робітників

Професія	Норма обслуговування в зміну, одиниць ремонтної складності
Слюсар з ремонту обладнання	500
Слюсарі з обслуговування обладнання	800
Слюсар-електрик	1000

1. Нормативи чисельності керівників, спеціалістів та іншого персоналу

Цехи	% до чисельності основних робітників			
	керівники	спеціалісти	МОП	інші
Механічний	4 – 6	8 – 12	2 – 3	1 – 2

2. Середні посадові оклади керівників, спеціалістів та іншого персоналу

Найменування посади	Посадовий оклад, грн
1. Керівники	
Начальник цеху	3142
Заступник начальника цеху	2713
Начальник технологічного, планово-диспетчерського бюро та бюро праці й заробітної плати	2570
2. Спеціалісти	
Інженер-технолог I категорії	2430
Інженер-технолог II категорії	2285
Інженер-технолог III категорії	2142
Механік цеху	1835
Інженер з нормування праці I категорії	2065
Економіст	2294
Бухгалтер	1950
Змінний диспетчер	1377
Старший майстер	2065
Майстер	1720
3. МОП	
Прибиральниці	1147
4. Інші	
Табельник	1310
Нарядчик	1310
Обліковець	1310

Додаток 6

Норми витрат інструменту по механічному цеху

Найменування виробів	Норма витрат на 1000 деталей, грн
Шестерня циліндрична	2205
Шків	960
Вал	1080
Вісь	1260
Черв'як	2550
Кришка	840
Шестерня конічна	2250
Втулка	720
Вінець	1470

Зразок титульної сторінки

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н-6.01

ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТУ

Кафедра «Економіка та підприємництво»

КУРСОВА РОБОТА

з _____
(назва дисципліни)

на тему: _____

Студентки _____ курсу _____ групи
галузь знань 0305 «Економіка та підприємництво»
напряму підготовки 6.030504 «Економіка підприємства»
_____ форма навчання
_____ шифр _____
(прізвище та ініціали студента)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

_____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Зразок бланку завдання на курсову роботу

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

Форма № Н-9.01

ДЕРЖАВНИЙ ЕКОНОМІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТУ

(назва вищого навчального закладу)

Факультет _____

Кафедра _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Спеціальність _____

Курс _____ Група _____ Семестр _____

ЗАВДАННЯ
НА КУРСОВУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи _____

керівник роботи _____

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом закінченої роботи « _____ » _____ 20__ р.

3. Вихідні дані до роботи _____

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

6. Дата видачі завдання _____

ЛІТЕРАТУРА

1. *Господарський кодекс України*, Верховна Рада України, №436–IV, 16.01.2003
2. *Конституція України*, Верховна Рада України, №254к/96–ВР, 28.06.1996
3. *Податковий кодекс України*. Верховна Рада України, N 2755–VI, 2.12.2010 р.
4. *Баринов В. А.* Бизнес-планирование. – М.: Инфра-М., 2004. – 272 с.
5. *Іванова В.В.* Планування і контроль на підприємстві: навч. посібник / В. В. Іванова. – Суми : Університетська книга, 2011. – 443 с.
6. *Ильин А.Н.* Планирование на предприятии: Учебник. 2-е изд., перераб. – Мн.: Новое знание, 2001, – 635с.
7. *Зінь Е.А., Турченко М.О.* Планування діяльності підприємства: Підручник. – К.: ВД «Професіонал», 2004. – 320 с.
8. *Любанова Т.П.* Стратегическое планирование на предприятии : учебн. пособ. для вузов / Любанова Т.П., Мясоедова Л.В., Олейникові Ю.А. – М.: ИКЦ “МарТ”, 2005. – 400 с.
9. *Лернер Ю.І.* Бізнес – планування підприємницької діяльності в умовах невизначеності та ризиків / Ю.І. Лернер. – Х.: Фактор, 2006. – 480 с.
10. *Макаренко М.В.* Основи управління економічними процесами на залізничному транспорті України. – К.: КУЕТТ, 2003. – 478 с.
11. *Планирование на предприятии* / Ю.Н. Егоров, С.А. Варакута. – М.: ИНФРА – М, 2001. – 176с.
12. *Планування діяльності підприємства: Навч.-метод, посібник для самост. вивч. дисц.* / М.А. Белов, Н.М. Євдокимова, В.Є. Москалюк та ін. / За заг. ред. В.Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2002. – 252 с.
13. *Пивоваров К. В.* Бизнес-планирование. – Вид. 7-е. – М.: Дашков и К, 2005 – 164 с.
14. *Планування діяльності підприємства: Навч. посіб./За заг. ред. В.Є. Москалюка.* – К.: КНЕУ, 2005. – 384с.
15. *Планування діяльності підприємства. Навчальний посібник для самостійного вивчення дисципліни.* За ред. Москалюка В.Є. – К.: КНЕУ, 2000. – 250 с.
16. *Планування і контроль на підприємстві: Навч. посібник / За заг. ред. М.О. Данилюка.* – Львів: «Магнолія 2006», 2009. – 531с.
17. *Тарасюк Г. М.* Планування діяльності підприємства: навч. посіб. : Гриф МОН / Г. М.Тарасюк, Л. І. Шваб. – 3-є вид. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.

18. *Філіпенко О.М., Філіпенко А.В.* Планування діяльності підприємства: Навч.-метод. посіб в таблицях і схемах. Харків: ХІНЕМ, 2008. – 172 с.
19. *Хан Д., Хунгенберг Х.* Планирование и контроль: стоимостно-ориентированные концепции контролинга: пер. с нем. / Под ред. и с предисл. Я.Г. Головача, М.Л. Лукашевича. – М.: Финансы и статистика, 2005. – 925 с.
20. *Швайка Л.А.* Планування діяльності підприємства. Навч. посіб. Львів: «Магнолія плюс», – 2004. – 268 с.
21. *Шепеленко Г.И.* Экономика, организация и планирование производства на предприятии: Учебн. пособие. – 2-е изд. – Ростов на Дону: Морт, 2001 – 544 с.
22. *Володькіна М. В.* Економіка промислового підприємства. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 196 с.
23. *Горемыкин В.А.* Планирование на предприятии. Учебник.- М.:Информ. – издат. Дом «Филинь», 2003, 199. – 328 с.
24. *Гончаров В.Н., Колосов А.Н., Дибнис Г.И.* Оперативное управление производством – М.: Экономика, 1987.
25. *Економіка підприємства: Підручник: / За ред. С.Ф. Покропивного.* – Вид. 2-ге., перероб. та доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 528с.
26. *М.Г. Грецак, Л.В. Минин и др./* Совершенствование планирования на промышленном предприятии. – К.: Техника, 1983. – 184 с.
27. *Организация, планирование и управление машиностроительным предприятием. Ч II./* под редакцией В.А. Летенко, В.Н. Радионова / – М.: Высшая школа, 1985.
28. *С.А. Соколицын, Б.И. Кудин.* Организация и оперативное управление машиностроительным производством. Л.: Машиностроение, Ленинградское отделение, 1988, 527 с.
29. *Шваб Л.І.* Економіка підприємства: Навч. посібник для студ. ВНЗ. – К.: Каравела. 2004. – 568 с.
30. *Шлійко А.В.* Економіка підприємництва на ринку товарів і послуг: навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 376с.

Навчально-методичне видання

Віталій Миколайович Гурнак
Ольга Романівна
Наталія Володимирівна Устинович
Ольга Володимирівна Пацьора

ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Методичні вказівки до виконання курсової роботи
для студентів напряму підготовки
6.030504 «Економіка підприємства»
денної та заочної форм навчання

Відповідальний за випуск:

Устинович Н.В.

Редактор Н. В. Щербак
Макет і верстка В. О. Андрієнка

Підписано до друку 04.04.2011. Формат 60x84.

Папір офсетний. Друк – ризографія.

Зам. № 23-2111. Наклад 100 прим.

Надруковано в Редакційно-видавничому центрі ДЕГУТ
Свідоцтво про реєстрацію Серія ДК № 3079 від 27.12.2007 р.
03049, м. Київ-49, вул. Миколи Лукашевича, 19